

Frankismoak egurra eta demokraziak burla

FRANKISMOAK egurra eman zigun eta Demokraziak burla bakarrik egiten digu.

«Eman diezaiogun arazo honi behin betiko irtenbide bat eta kito», izan zitekeen jarrera garbi bat, hasiera berria egin nahi omen zen hartan. Inoiz ez da horrela izan. Guztientzako kafesne-autonomiak inbentatzearekin hasi, eta gaur arte, borondatea ez da problemari soluzio bat aurkitzekoa izan, ezpada dena katramilatzea eta zarpiltzea, nahastekoa, desegitekoa azkenik. Mareatu eta txikitu egin nahi gaituzte. Hamar urteotako historia horixe besterik ez da.

ABANTAILA guztietako estrategia da. «Nekatuko dira egunen batean»... Negoziaketa konplikatuetan lehertarazi, problema guztia teknikoen labirinto bihurtu eta jendearen eskuetatik kendu, gortina atzean eztabaidak luzatu (gauzak zein zailak diren ikus dadin), han bertan ere beti aitzakiak eta luzapenak eman, alde guztietatik zailtasunak eta trabak asmatu, ilusioak kiskali, ezertxo soluzionatzeko dena sokatira desesperagarri batean lortu behar izatera obligatu.

Nahi edo behar genituen gauzak aski sinpleak ziren. Baina konplikatu egin behar izan dira. Kasik soluzionatu ezinezko moduan jarri behar izan da dena. Begira Nafarroa.

Gauzak zail jarri eta gero, zaila izaten bait da soluzionatzea. Eta nola soluziorik nahi ez zen, apropos jartzen dira gauzak horrelaxe hain zail, gero zail edukitzeko.

Bat asper-asper egiten da. Soluzioak behar ditugu eta desesperatzea da bide hori.

Horixe da, hain zuzen, bilatzen dutena ere. Desespera gaitetzela. Birtartean, denbora irabazten ari dira. Soluzio urgenteak behar direla, esaten da, baina denbora berriketan pasatzen uzten da gero. Denbora behar da, abertzaleak banatzeko (banatu eta garaituko duzu). Denbora, baita, jendea neka dadin. Ohitu dadin egoerara. Dena utz dezan, bakean bizitzeko (bizitzeak bakarrik ematen du nahikoa lan), borroka alferrik dela etsirik.

DENBORA, zartagina kirtenetik daukanaren estrategia da, bere jokoan sartuz joan gaitezen, amairik ez duen eta inora ez daraman xake horretan guk ez bait dugu ezer irabaziko, berak ez deus galdu, baina zerbaitetan ari garela koan entretenitu, eta helbideetako katramilal artean helburuak ahaztu.

Joko horretan honez gero, ikusita dago ez daukagula zer irabazirik. Jokoan sartzeak, soluzio bat bihotz-zabalki bilatzen denean, izan lezake sentidorik. Ez, eperra marea-tzeko bakarrik denean.

Soluzioa, ordea, ez handian eta ez txikian bilatzen da hemen ezertan. Bilatzen dena beti endroa eta toerroa da. Ez da loldi-rena, ikastolena, Gobernu antolaketarena, bakarrik. Denean berdin da. Denbora guzian berdin izan da.

DEMOKRAZIAK ere etsaiaren deskema klasikoa heredatu du. Franco baino lehenagoakoa da, Karlistadak eta Konbentzioko Gerra bera baino antzinagoakoa. Eta beri ere, oraindik, politikoen politikan bezala informazio espainolean, zinez funtzionatzen duena iparraldeko «etsaiaren» eskema da, telebista, irrati zein prentsa espainoletan. Transferentzietan berdin: etsai batekin negoziaketan ibiltzea bezala. Etsaiarekin, jakina da, engainatza eta garaitza bakarrik jokatzen da.

«Zuzenbidezko Estatua», orduan, beste tranpa bat eta burla bat bilakatu da. Astutoenaren edo gaiztoenaren eskubideen Zuzenbidezko Estatua. Hobekien posizionatuta dagoenaren Zuzenbidea, larri dabilen ahulagoari adarra jotzeko. Soluzioak erdizka, berandu, gaizki emateko, eta gainetik burla egin.

Burla ez da egurra baino gozagoa. Umilagarriagoa da. Eta gurea etengabeko umilazio baten historia ari da bihurtzen demokrazian.

Joxe AZURMENDI